

Monumentnummer*: 526414

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **27 mei 2003**
Kadaster deel/nr **82807/106**

*Woonplaats** **Bergen op Zoom** *Gemeente** **Bergen op Zoom** *Provincie** **Noord-Brabant**

Locatiennaam **Bergen op Zoom** *Locatieomschrijving* **Loopt vanaf Spui 1 ten Weste van Moeregrebstraat richting het Noordoosten waar het uitmond in de omgrachting nabij de Noordsingel**

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Bergen op Zoom	G	7946	A1	
Bergen op Zoom	G	7946	A2	
Bergen op Zoom	G	7946	A3	
Bergen op Zoom	G	7946	A4	
Bergen op Zoom	G	7946	A5	
Bergen op Zoom	G	7860	A1	
Bergen op Zoom	G	7860	A2	
Bergen op Zoom	G	7853	A1	
Bergen op Zoom	G	7853	A2	
Bergen op Zoom	G	7853	A3	
Bergen op Zoom	G	7853	A4	
Bergen op Zoom	G	7853	A5	
Bergen op Zoom	G	7945	A1	
Bergen op Zoom	G	7945	A2	
Bergen op Zoom	G	7945	A3	
Bergen op Zoom	G	7945	A4	
Bergen op Zoom	G	7945	A5	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Bergen op Zoom	G	7945	A6	
Bergen op Zoom	G	7945	A7	
Bergen op Zoom	G	7945	A8	
Bergen op Zoom	G	7945	A9	
Bergen op Zoom	G	7945	A10	
Bergen op Zoom	G	7945	A11	
Bergen op Zoom	G	7945	A12	
Bergen op Zoom	G	7945	A13	
Bergen op Zoom	G	7945	A14	
Bergen op Zoom	G	7945	A15	
Bergen op Zoom	G	7945	A16	
Bergen op Zoom	G	7945	A17	
Bergen op Zoom	G	7945	A18	
Bergen op Zoom	G	7945	A19	
Bergen op Zoom	G	7945	A20	
Bergen op Zoom	G	7945	A21	
Bergen op Zoom	G	7945	A22	
Bergen op Zoom	G	7945	A23	
Bergen op Zoom	G	7945	A24	
Bergen op Zoom	G	7945	A25	
Bergen op Zoom	G	7945	A26	
Bergen op Zoom	G	7945	A27	
Bergen op Zoom	G	7945	A28	
Bergen op Zoom	G	7945	A29	
Bergen op Zoom	G	7945	A30	
Bergen op Zoom	G	7945	A31	
Bergen op Zoom	G			8188
Bergen op Zoom	G			7939
Bergen op Zoom	G			6659
Bergen op Zoom	G			7770
Bergen op Zoom	G			7680
Bergen op Zoom	G			4905
Bergen op Zoom	G			5459
Bergen op Zoom	G			7679

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Bergen op Zoom	G			6568
Bergen op Zoom	G			6871
Bergen op Zoom	G			3105
Bergen op Zoom	G			7123
Bergen op Zoom	G			4817
Bergen op Zoom	G			5458
Bergen op Zoom	G			7674
Bergen op Zoom	G			6826
Bergen op Zoom	G			7633
Bergen op Zoom	G			8046
Bergen op Zoom	G			4803
Bergen op Zoom	G			4254
Bergen op Zoom	G			6146
Bergen op Zoom	G			3106
Bergen op Zoom	G			5651
Bergen op Zoom	G			7275
Bergen op Zoom	G	7084	A6	
Bergen op Zoom	G			4901
Bergen op Zoom	G			5722
Bergen op Zoom	G	7084	A19	
Bergen op Zoom	G			6983
Bergen op Zoom	G			7121
Bergen op Zoom	G			5512
Bergen op Zoom	G			7738
Bergen op Zoom	G			7566
Bergen op Zoom	G			8049
Bergen op Zoom	G			7562
Bergen op Zoom	G			7199
Bergen op Zoom	G	7084	A15	
Bergen op Zoom	G			7273
Bergen op Zoom	G			7962
Bergen op Zoom	G			7271
Bergen op Zoom	G			7274
Bergen op Zoom	G			4906

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegevens voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Bergen op Zoom	G			4818
Bergen op Zoom	G			7675
Bergen op Zoom	G			5918
Bergen op Zoom	G			7057
Bergen op Zoom	H			3846
Bergen op Zoom	G			1243
Bergen op Zoom	G			7259
Bergen op Zoom	G			4694
Bergen op Zoom	H			5125
Bergen op Zoom	G			7437
Bergen op Zoom	G	7084	A25	
Bergen op Zoom	G			8047
Bergen op Zoom	G			7138
Bergen op Zoom	G	7084	A21	
Bergen op Zoom	G	7084	A12	
Bergen op Zoom	G	7084	A16	
Bergen op Zoom	G	7084	A9	
Bergen op Zoom	G	7084	A26	
Bergen op Zoom	G	7084	A3	
Bergen op Zoom	G	7084	A5	
Bergen op Zoom	G	7746	A2	
Bergen op Zoom	G	7084	A20	
Bergen op Zoom	G	7084	A2	
Bergen op Zoom	G	7084	A1	
Bergen op Zoom	G	7084	A7	
Bergen op Zoom	G	7084	A11	
Bergen op Zoom	G	7084	A10	
Bergen op Zoom	G	7084	A8	
Bergen op Zoom	G	7084	A13	
Bergen op Zoom	G	7084	A4	
Bergen op Zoom	G	7084	A22	
Bergen op Zoom	G	7084	A23	
Bergen op Zoom	G	7084	A24	
Bergen op Zoom	G	7084	A18	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegevens voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Bergen op Zoom	G	7084	A17	
Bergen op Zoom	G	7084	A14	
Bergen op Zoom	G	7746	A1	
Bergen op Zoom	G			6557
Bergen op Zoom	G			5913
Bergen op Zoom	G			8050
Bergen op Zoom	G			7428
Bergen op Zoom	G			7120
Bergen op Zoom	G			6295
Bergen op Zoom	G			7254
Bergen op Zoom	G			7438
Bergen op Zoom	G			5650
Bergen op Zoom	G			8114
Bergen op Zoom	G			6129
Bergen op Zoom	G			1723
Bergen op Zoom	G			6438
Bergen op Zoom	G			4820
Bergen op Zoom	G			4608
Bergen op Zoom	G			6906
Bergen op Zoom	G			4823
Bergen op Zoom	G			7122
Bergen op Zoom	G			6598
Bergen op Zoom	G			7961
Bergen op Zoom	G			7637
Bergen op Zoom	G			7200
Bergen op Zoom	G			4692
Bergen op Zoom	G			4914

*Omschrijving***

Inleiding

De Grebbe is tegenwoordig, anno 2002, een overkluisd riool onder de binnenstad van Bergen op Zoom. De Grebbe kent een lange geschiedenis, die ten nauwste verbonden is met het ontstaan van het cultuurlandschap van de Brabantse Wal en omgeving en van de stad Bergen op Zoom. In de dertiende eeuw is de Grebbe gegraven als afwateringskanaal. Later kwam daar de functie van turfvaart bij. Toen vond nadere kanalisatie plaats. Vanaf de veertiende eeuw tot in de twintigste eeuw werd de Grebbe geleidelijk overkluisd door

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

bruggen, straten, pleinen en (uitbreidingen van) gebouwen. De Grebbe werd een riool, een functie die het tot op de huidige dag gehouden heeft. Door de lange wordingsgeschiedenis is een veelvoud aan constructies en materialen toegepast, die het monument een staalkaart laten zijn van ontwikkelingen op gebied van weg- en waterbouw en aanverwante terreinen.

Omschrijving

De Grebbe, riool onder de stad Bergen op Zoom, is ongeveer 800 m lang. De Grebbe loopt van het Ravelijn (oostzijde van de stad) tot aan het Spuihuis (westzijde). Het tracé volgt en/of passeert van oost naar west onder andere de Geweldigerstraat, het Sint-Catharinaplein, het Markiezenhof, het Beursplein en de Moeregrebstraat.

De Grebbe bestaat uit diverse vormen van beschoeiingen, wanden en overkluizingen, onder andere in bak- en ledesteen. Latere toevoegingen en herstellingen onder andere in beton. Vanwege de lange ontstaansgeschiedenis zijn diverse constructies (zoals verschillende boogvormen) toegepast. Tevens zijn gedeelten van oude bruggen in de Grebbe opgenomen.

Waardering

De Grebbe, het ongeveer 800 m lange ondergrondse riool onder de binnenstad van Bergen op Zoom, is van algemeen belang vanwege:

- historie, vanwege de relatie met het ontstaan van Bergen op Zoom en het omliggende landschap (afwaterings- en turfvaart, later riool);
- archeologie en bouwhistorie, vanwege de raakvlakken tussen de historie van het monument en zijn omgeving en vanwege de diverse toegepaste materialen en constructies; tevens vanwege de relatie met bruggen, wegen, pleinen en de belendende percelen;
- de relatie tussen de bovengrondse structuur van de stad (parcellering, functies) en de ondergrondse Grebbe;
- de omvang, gaafheid en zeldzaamheid van de Grebbe gerelateerd aan vergelijkbare riolen in Nederland. =====

Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
Weg- en waterbouwkundige werken	Waterweg, werf en haven	Waterloop